CENTRALNA BANKA
CRNE GORE

Okvir za vođenje makroprudencijalne politike

Podgorica, novembar 2026. godine

IZDAVAČ

Centralna banka Crne Gore
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 6
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon +382 20/664-997, 664-269

INTERNET STRANICA

www.cbcg.me

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

dr Irena Radović, guvernerka
dr Zorica Kalezić, viceguvernerka
Gordana Kalezić, viceguvernerka
mr Milan Remiković, viceguverner
dr Tamara Backović
dr Srđan Milić
mr Šućo Orahovac
Ismet Hadžić

GRAFIČKA PRIPREMA

Nikola Nikolić

Sadržaj

1. Polazne osnove okvira makroprudencijalne politike 4
2. Definicije 6
3. Analiza i ocjena sistemskih rizika 8
4. Proces donošenja odluka i organizacija makroprudencijalne politike 11
4.1. Identifikacija i procjena sistemskih rizika 12
4.2. Izbor i kalibracija makroprudencijalnih instrumenata 13
4.3. Sprovođenje mjera i procjena njihovih efekata 13
5. Saradnja 15
6. Komunikacija 17

1

Polazne osnove okvira makroprudencijalne politike

Mandat Centralne banke Crne Gore za sprovođenje makroprudencijalne politike proizilazi iz Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list CG“, br. 40/10, 6/13, 70/17 i 125/23), kojim je u članu 4 stav 1 određeno da je osnovni cilj Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) „podsticanje i očuvanje stabilnosti finansijskog sistema, uključujući podsticanje i održavanje zdravog bankarskog sistema i sigurnog i efikasnog platnog prometa“. Nadalje, odredbama člana 14 stav 1 tačka 1 utvrđena je funkcija Centralne banke da „nadzire održavanje stabilnosti finansijskog sistema kao cjeline i donosi propise i mjere iz ove oblasti“, dok je članom 44 stav 2 tačka 10 istog zakona propisano da Savjet Centralne banke „odlučuje o uvođenju zaštitnih i drugih mjera radi održavanja stabilnosti finansijskog sistema kao cjeline“.

Dodatno, Zakonom o kreditnim institucijama („Službeni list CG“, br. 72/19, 8/21, 24/25, 14/26 i 152/26), koji je usklađen sa pravnom tekovinom EU (CRD VI i CRR III), u članu 16 tačka 35 propisano je da je Centralna banka imenovani organ za određivanje svih kapitalnih bafera. U skladu sa tim određenjem, članom 171a je utvrđeno ovlašćenje Centralnoj banci da, kada ocijeni potrebnim, zbog očuvanja stabilnosti finansijskog sistema u cjelini, jačanja otpornosti finansijskog sistema, kao i izbjegavanja i smanjivanja sistemskih rizika, propisuje odgovarajuće mjere i instrumente koji uključuju: 1) najveći dozvoljeni odnos vrijednosti odobrenog iznosa kredita i instrumenta osiguranja (LTV limit); 2) najveći dozvoljeni odnos iznosa kredita i dohotka koji ostvaruje korisnik kredita (LTI/DTI limit); 3) najveći dozvoljeni odnos iznosa otplate anuiteta ili rate kredita i dohotka koji ostvaruje korisnik kredita (LSTI/DSTI limit); 4) najduže dozvoljeno dospijeće kredita; 5) zahtjeve vezane za metode obračuna otplate kredita; ili 6) druge mjere i zahtjeve radi očuvanja stabilnosti finansijskog sistema u cjelini, kao i izbjegavanja i smanjivanja sistemskih rizika.

U skladu sa navedenim određenjima, Okvir za vođenje makroprudencijalne politike definiše ciljeve makroprudencijalne politike, proces identifikacije i procjene sistemskih rizika, principe za izbor i primjenu makroprudencijalnih instrumenata, proces donošenja odluka, kao i principe saradnje i komunikacije.

Okvir je zasnovan na zakonodavnom okviru Crne Gore i usklađen sa relevantnim preporukama i principima Evropske unije u oblasti makroprudencijalne politike, posebno sa Preporukom Evropskog odbora za sistemski rizik ESRB/2013/1 o posrednim ciljevima i instrumentima makroprudencijalne politike. Prilikom definisanja institucionalnog okvira uzet je u obzir i član 5 Uredbe (EU) br. 1024/2013, kojim se uređuju makroprudencijalni zadaci i instrumenti i podjela nadležnosti između nacionalnih organa i Evropske centralne banke.

Ne dovodeći u pitanje zakonsku nadležnost Centralne banke za utvrđivanje i sprovođenje makroprudencijalne politike, Savjet za finansijsku stabilnost, u skladu sa zakonom, predstavlja institucionalni mehanizam za razmjenu informacija i koordinaciju aktivnosti između nadležnih organa o pitanjima od značaja za finansijsku stabilnost.

2

Definicije

Makroprudencijalna politika predstavlja skup aktivnosti usmjerenih na identifikaciju, praćenje i procjenu sistemskih rizika, kao i primjenu makroprudencijalnih mjera radi očuvanja finansijske stabilnosti. Njena osnovna funkcija ogleda se u jačanju otpornosti finansijskog sistema i ograničavanju akumulacije sistemskih rizika koji mogu ugroziti nesmetano funkcionisanje finansijskog sistema i negativno uticati na realnu ekonomiju.

Makroprudencijalni instrumenti predstavljaju regulatorne i nadzorne mjere makroprudencijalne politike koje Centralna banka primjenjuje radi sprečavanja, ublažavanja ili smanjenja sistemskih rizika i jačanja otpornosti finansijskog sistema.

Finansijska stabilnost podrazumijeva stanje u kojem finansijski sistem efikasno obavlja svoje ključne funkcije - finansijsko posredovanje, upravljanje rizicima i obavljanje platnog prometa, kako u redovnim, tako i u uslovima neočekivanih ekonomskih i finansijskih poremećaja. Stabilan finansijski sistem predstavlja neophodan uslov za održivo finansiranje privrede i dugoročni ekonomski rast.

Sistemski rizik predstavlja rizik od poremećaja u funkcionisanju finansijskog sistema koji može imati ozbiljne negativne posljedice po finansijski sistem i realnu ekonomiju. Sistemski rizik obuhvata dvije međusobno povezane dimenzije:

- *ciklični sistemski rizik* nastaje usljed promjena u finansijskom ciklusu, odnosno sklonosti finansijskih institucija prekomjernom preuzimanju rizika u periodima ekonomskog rasta i pretjeranoj uzdržanosti u odobravanju finansiranja tokom ekonomskih usporavanja.
- *strukturni sistemski rizik* proizlazi iz strukture ekonomsko-finansijskog sistema, posebno iz veličine, međusobne povezanosti i značaja pojedinačnih finansijskih institucija ili tržišnih segmenata, usljed čega poremećaji u njihovom poslovanju mogu ugroziti stabilnost finansijskog sistema u cjelini.

3

Analiza i ocjena sistemskih rizika

Osnovni cilj makroprudencijalne politike Centralne banke jeste doprinos očuvanju finansijske stabilnosti kroz jačanje otpornosti finansijskog sistema i sprečavanje, ublažavanje ili smanjenje sistemskih rizika. Ostvarivanjem ovog cilja doprinosi se nesmetanom obavljanju osnovnih funkcija finansijskog sistema i održivom ekonomskom rastu.

S obzirom na to da sistemski rizici mogu nastajati iz različitih izvora i manifestovati se na različite načine, ostvarivanje osnovnog cilja podržano je definisanjem posrednih ciljeva makroprudencijalne politike.

Posredni ciljevi omogućavaju efikasnije praćenje izvora sistemskih rizika, izbor odgovarajućih makroprudencijalnih instrumenata i ocjenu djelotvornosti preduzetih mjera.

Prilikom utvrđivanja posrednih ciljeva, Centralna banka polazi od strukture i karakteristika crnogorskog finansijskog sistema, pri čemu se posebno uvažava dominantna uloga bankarskog sektora. Iako se makroprudencijalna politika odnosi na finansijski sistem u cjelini, raspoloživi instrumenti su prvenstveno usmjereni na bankarski sektor, u skladu sa važećim regulatornim okvirom iz domena nadležnosti Centralne banke.

U skladu sa principima i preporukama sadržanim u Preporuci Evropskog odbora za sistemski rizik ESRB/2013/1 o posrednim ciljevima i instrumentima makroprudencijalne politike, utvrđeni su sljedeći posredni ciljevi:

- ublažavanje i sprečavanje prekomjernog kreditnog rasta i prekomjerne finansijske zaduženosti (leveridža);
- ublažavanje i sprečavanje prekomjerne ročne neusklađenosti i nelikvidnosti tržišta;
- ograničavanje koncentracije direktnih i indirektnih izloženosti;
- ograničavanje sistemskog uticaja sistemski važnih kreditnih institucija i podsticaja za prekomjerno preuzimanje rizika;
- jačanje otpornosti finansijske infrastrukture.

Za ostvarivanje navedenih ciljeva Centralna banka primjenjuje makroprudencijalne instrumente propisane Zakonom o kreditnim institucijama i podzakonskim aktima, u skladu sa prirodom prepoznatih sistemskih rizika i procjenom njihove efikasnosti.

Posredni ciljevi i odgovarajući instrumenti podložni su periodičnom preispitivanju kako bi se obezbijedilo njihovo kontinuirano prilagođavanje promjenama u strukturi finansijskog sistema, razvoju sistemskih rizika i regulatornom okviru Evropske unije. Lista instrumenata ne smatra se konačnom, već predstavlja skup instrumenata kojima Centralna banka raspolaže u trenutku donošenja ovog okvira i koji se mogu dopunjavati u skladu sa razvojem međunarodnih standarda i domaćeg regulatornog okvira.

Centralna banka povezuje dimenzije sistemskog rizika sa posrednim makroprudencijalnim ciljevima, što omogućava efikasnije identifikovanje rizika i izbor odgovarajućih instrumenata. Prvo, ograničavanje akumulacije sistemskih makrofinansijskih ranjivosti tokom vremena podrazumijeva smanjenje procikличne povratne sprege između cijena finansijske imovine i kredita, ograničavanje prekomjernog rasta kredita i finansijske zaduženosti (leveridža), kao i ublažavanje i sprečavanje nastanka prekomjernih ročnih neusklađenosti i nelikvidnosti na tržištu. Drugo, rješavanje

strukturnih ranjivosti u finansijskom sistemu zahtijeva upravljanje rizicima koji proizlaze iz karakteristika tržišta, uključujući međusobne povezanosti koje, usljed neusklađenih podsticaja i koncentracije izloženosti, mogu dovesti do toga da kreditne institucije postanu „previše značajne da bi propale“. Konačno, važno je naglasiti da izbor i ciljana primjena makroprudencijalnih instrumenata, uključujući njihovu kombinaciju, pored ograničavanja akumulacije ranjivosti, doprinose i povećanju otpornosti finansijskog sistema na negativne šokove, čime se omogućava efikasniji odgovor na sistemske rizike.

Između posrednih ciljeva i makroprudencijalnih instrumenata ne postoji jednoznačna veza, pa se za ostvarivanje pojedinog cilja može primijeniti jedan ili više instrumenata, dok jedan instrument može doprinositi ostvarivanju više posrednih ciljeva.

Posredni ciljevi makroprudencijalne politike	Makroprudencijalni instrumenti
Ublažavanje i sprečavanje prekomjernog kreditnog rasta i prekomjernog stepena zaduženosti (leveridža)	Kontraciklični bafer kapitala (CCyB); sektorski kapitalni zahtjevi, kada je primjenjivo; ograničenje odnosa iznosa kredita i vrijednosti kolaterala (LTV); ograničenje odnosa iznosa kredita i prihoda dužnika (LTI); ograničenje odnosa ukupnog duga i prihoda dužnika (DTI); ograničenje odnosa troška otplate kredita i prihoda dužnika (LSTI); ograničenje odnosa troška otplate ukupnog duga i prihoda dužnika (DSTI); ograničenje ročnosti kredita
Ublažavanje i sprečavanje prekomjerne ročne neusklađenosti i nelikvidnosti tržišta	Ograničenje odnosa kredita i depozita (LDR), kada je primjenjivo; druge makroprudencijalne mjere u oblasti likvidnosti i stabilnog finansiranja, u skladu sa važećim regulatornim okvirom
Ograničavanje koncentracije direktnih i indirektnih izloženosti	Bafer za strukturni sistemski rizik (SyRB), kada je primjenjivo; dodatna ili pooštrena ograničenja koncentracije i velikih izloženosti; sektorska ograničenja izloženosti, kada su propisana
Ograničavanje sistemskog uticaja sistemski važnih kreditnih institucija i podsticaja za prekomjerno preuzimanje rizika	Bafer za ostale sistemski važne kreditne institucije (O-SII); bafer za strukturni sistemski rizik (SyRB), kada je primjenjivo
Jačanje otpornosti finansijske infrastrukture	Mjere usmjerene na sigurnost, kontinuitet poslovanja i operativnu otpornost finansijske infrastrukture, u skladu sa posebnim propisima i zakonskim nadležnostima Centralne banke

TABELA 3.1

Povezanost posrednih ciljeva i instrumenata makroprudencijalne politike

Povezanost posrednih ciljeva i makroprudencijalnih instrumenata prikazana u tabeli 3.1 ima indikativni karakter i predstavlja osnov za izbor odgovarajućih mjera u zavisnosti od prirode, intenziteta i izvora identifikovanih sistemskih rizika. Jedan makroprudencijalni instrument može doprinositi ostvarivanju više posrednih ciljeva, dok se za ostvarivanje pojedinog cilja može primijeniti jedan ili kombinacija više instrumenata, u skladu sa važećim regulatornim okvirom i stručnom procjenom Centralne banke.

Izbor i kalibracija makroprudencijalnih instrumenata zasnivaju se na sveobuhvatnoj procjeni sistemskih rizika i ne proizlaze automatski iz pojedinačnih pokazatelja ili posrednih ciljeva.

4

Proces donošenja odluka i organizacija makroprudencijalne politike

Centralna banka sprovodi makroprudencijalnu politiku kroz kontinuiran i međusobno povezan proces identifikacije i procjene sistemskih rizika, izbora i kalibracije odgovarajućih makroprudencijalnih instrumenata, kao i praćenja njihove primjene i procjene efekata. Ovaj proces omogućava pravovremeno prepoznavanje sistemskih rizika i prilagođavanje makroprudencijalne politike promjenama u finansijskom sistemu i okruženju. Proces obuhvata tri međusobno povezane faze: identifikaciju i procjenu sistemskih rizika, izbor i kalibraciju makroprudencijalnih instrumenata i sprovođenje mjera i procjenu njihovih efekata.

Unutar Centralne banke, nadležna organizaciona jedinica za finansijsku stabilnost i makroprudencijalnu politiku vrši identifikaciju i procjenu sistemskih rizika, predlaže i kalibrira makroprudencijalne instrumente odnosno mjere koje je potrebno aktivirati i razmatra ih sa organizacionim jedinicama nadležnim za kontrolu i za sanaciju kreditnih institucija. Usaglašeni akt kojim se predlaže primjena makroprudencijalnih instrumenata i/ili mjera se, prije dostavljanja Savjetu Centralne banke na usvajanje, razmatra na Komitetu za superviziju i sanaciju kreditnih institucija.

Nadležne organizacione jedinice prate primjenu donijetih instrumenata odnosno mjera, procjenjuju efekte i, u skladu sa tim, preispituju potrebu njihovog trajanja, izmjenu ili uvođenje novih instrumenata, odnosno mjera.

4.1. Identifikacija i procjena sistemskih rizika

Centralna banka kontinuirano prati i analizira razvoj finansijskog sistema radi identifikacije i procjene sistemskih rizika koji mogu ugroziti finansijsku stabilnost.

Imajući u vidu dominantnu ulogu bankarskog sektora u finansijskom sistemu Crne Gore, analiza je prvenstveno usmjerena na sektor kreditnih institucija, uz praćenje rizika koji mogu proisteći iz drugih segmenata finansijskog sistema.

Procjena sistemskih rizika zasniva se na kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima, analitičkim procjenama, rezultatima testiranja otpornosti na stres i ekspertskoj procjeni. Lista pokazatelja nije konačna i prilagođava se razvoju finansijskog sistema i potrebama makroprudencijalne politike (tabela 4.1).

TABELA 4.1

Povezanost posrednih ciljeva i indikativnih pokazatelja sistemskog rizika

Posredni ciljevi makroprudencijalne politike	Indikativni pokazatelji sistemskog rizika
Ublažavanje i sprečavanje prekomjernog kreditnog rasta i prekomjernog stepena zaduženosti (leveridža)	Rast kreditne aktivnosti; kreditni jaz (Credit-to-GDP gap), kada je primjenjivo; odnos kredita i BDP-a; kretanje cijena nekretnina; zaduženost privatnog sektora; pokazatelji kapitalizovanosti i zaduženosti kreditnih institucija
Ublažavanje i sprečavanje prekomjerne ročne neusklađenosti i nelikvidnosti tržišta	Odnos kredita i depozita; struktura izvora finansiranja; pokazatelji likvidnosti; pokazatelji stabilnog finansiranja; dospijeće aktive i pasive
Ograničavanje koncentracije direktnih i indirektnih izloženosti	Koncentracija izloženosti prema sektorima, državama, valutama i pojedinačnim klijentima; koncentracija izvora finansiranja; koncentracija kolaterala
Ograničavanje sistemskog uticaja sistemski važnih kreditnih institucija i podsticaja za prekomjerno preuzimanje rizika	Veličina institucija; međusobna povezanost; zamjenjivost; složenost poslovanja; prekogranična aktivnost; značaj za funkcionisanje finansijskog sistema
Jačanje otpornosti finansijske infrastrukture	Pokazatelji operativne otpornosti; raspoloživost kritične infrastrukture; kontinuitet poslovanja; operativni incidenti; koncentracija pružalaca kritičnih usluga

Procjena sistemskih rizika usmjerena je ka budućnosti i obuhvata analizu potencijalnih izvora ranjivosti, mogućih kanala prenosa rizika i otpornosti finansijskog sistema na potencijalne šokove.

4.2. Izbor i kalibracija makroprudencijalnih instrumenata

Centralna banka bira, prilagođava i primjenjuje makroprudencijalne instrumente u skladu sa prirodom, intenzitetom i izvorima identifikovanih sistemskih rizika, uzimajući u obzir njihovu očekivanu efikasnost, proporcionalnost, pravovremenost djelovanja i uticaj na finansijski sistem i realnu ekonomiju (tabela 4.2).

TABELA 4.2

Indikativni osnov za izbor i primjenu makroprudencijalnih instrumenata

Posredni ciljevi makroprudencijalne politike	Indikativni osnov za izbor i primjenu makroprudencijalnih instrumenata
Ublažavanje i sprečavanje prekomjernog kreditnog rasta i prekomjernog stepena zaduženosti (leveridža)	Kada ukupna procjena ukaže na akumulaciju cikličnih sistemskih rizika, prekomjeran kreditni rast, rast zaduženosti ili ranjivosti povezane sa tržištem nekretnina i standardima kreditiranja
Ublažavanje i sprečavanje prekomjerne ročne neusklađenosti i nelikvidnosti tržišta	Kada ukupna procjena ukaže na povećanu ročnu neusklađenost, nestabilnu strukturu finansiranja, smanjenu likvidnost ili rizik poremećaja u finansiranju
Ograničavanje koncentracije direktnih i indirektnih izloženosti	Kada ukupna procjena ukaže na prekomjernu koncentraciju izloženosti prema pojedinim sektorima, klijentima, državama, valutama, vrstama kolaterala ili izvorima finansiranja
Ograničavanje sistemskog uticaja sistemski važnih kreditnih institucija i podsticaja za prekomjerno preuzimanje rizika	Nakon identifikacije sistemski važnih institucija u skladu sa propisanom metodologijom i procjene njihovog sistemskog značaja, međusobne povezanosti, zamjenjivosti i složenosti
Jačanje otpornosti finansijske infrastrukture	Kada ukupna procjena ukaže na operativne ili druge ranjivosti koje mogu ugroziti dostupnost, sigurnost ili kontinuitet ključnih funkcija finansijske infrastrukture

Izbor instrumenta ne proizlazi automatski iz identifikovanog sistemskog rizika, već se zasniva na sveobuhvatnoj procjeni njegove prirode, intenziteta, mogućih kanala transmisije i očekivane efikasnosti raspoloživih instrumenata. Kada je to potrebno, radi ostvarivanja posrednih ciljeva može se primijeniti kombinacija više makroprudencijalnih instrumenata.

Prilikom izbora i kalibracije instrumenata Centralna banka primjenjuje principe efikasnosti, proporcionalnosti, transparentnosti i prilagođenosti specifičnostima finansijskog sistema Crne Gore.

4.3. Sprovođenje mjera i procjena njihovih efekata

Nakon donošenja odluke o primjeni makroprudencijalnih instrumenata, Centralna banka prati njihovo sprovođenje i kontinuirano procjenjuje efekte preduzetih mjera na finansijski sistem i nivo sistemskog rizika.

Procjena efekata zasniva se na analizi promjena relevantnih pokazatelja sistemskog rizika, ponašanja učesnika na finansijskom tržištu i otpornosti finansijskog sistema. Pri tome se razmatraju i mogući neželjeni efekti primijenjenih mjera, uključujući njihov uticaj na kreditnu aktivnost, finansijsko posredovanje i funkcionisanje tržišta. Pri procjeni efekata razmatraju se i moguće interakcije između primijenjenih makroprudencijalnih instrumenata i drugih regulatornih ili ekonomskih politika, kada su relevantne.

Procjena efekata obuhvata i ocjenu da li je primijenjena mjera ostvarila očekivane ciljeve, i da li postoje razlozi za njenu dalju primjenu, prilagođavanje ili ukidanje.

Rezultati procjene predstavljaju osnov za preispitivanje postojećih makroprudencijalnih mjera i, kada je to potrebno, njihovu izmjenu, ukidanje

ili uvođenje novih instrumenata, kako bi se obezbijedilo da makroprudencijalna politika ostane efikasna, proporcionalna i prilagođena promjenama u finansijskom sistemu i okruženju.

Ova faza predstavlja kontinuirani proces kojim se obezbjeđuje da primijenjene mjere ostvaruju predviđene ciljeve i da makroprudencijalna politika ostane usmjerena na očuvanje finansijske stabilnosti.

5

Saradnja

Makroprudencijalna politika zahtijeva efikasnu saradnju i razmjenu informacija između institucija nadležnih za očuvanje finansijske stabilnosti. Centralna banka sarađuje sa Ministarstvom finansija, Komisijom za tržište kapitala, Agencijom za nadzor osiguranja i Fondom za zaštitu depozita, uključujući saradnju kroz rad Savjeta za finansijsku stabilnost.

Saradnja obuhvata razmjenu relevantnih informacija, razmatranje rizika koji mogu uticati na finansijski sistem u cjelini i koordinaciju aktivnosti u okviru zakonom utvrđenih nadležnosti svake institucije. Razmjena informacija vrši se u skladu sa zakonom, zaključenim sporazumima i pravilima o zaštiti povjerljivih podataka.

Savjet za finansijsku stabilnost nema nadležnost za utvrđivanje i sprovođenje makroprudencijalne politike, već Centralna banka, u okviru svojih zakonskih ovlašćenja, samostalno odlučuje o uvođenju, izmjeni i ukidanju makroprudencijalnih mjera.

Kroz saradnju u okviru Savjeta za finansijsku stabilnost doprinosi se efikasnijoj razmjeni informacija i koordinaciji aktivnosti nadležnih institucija i ne dovodi se u pitanje samostalnost Centralne banke, niti odgovornost drugih institucija u izvršavanju njihovih zakonom utvrđenih nadležnosti.

Centralna banka sarađuje i sa relevantnim institucijama Evropske unije, međunarodnim finansijskim institucijama, centralnim bankama i drugim nadležnim organima, u skladu sa zakonom, zaključenim sporazumima i procesom evropske integracije Crne Gore. Saradnja može obuhvatiti razmjenu informacija, procjenu prekograničnih sistemskih rizika i efekata makroprudencijalnih mjera, kao i pitanja priznavanja i reciprociteta mjera, kada je to primjenjivo.

6

Komunikacija

Komunikacija predstavlja sastavni dio sprovođenja makropruden-cijalne politike i ima za cilj unapređenje transparentnosti Centralne banke, bolje razumijevanje sistemskih rizika i podršku djelotvornosti preduzetih mjera.

Komunikacija Centralne banke o finansijskoj stabilnosti, sistemskim rizi-cima i makroprudencijalnoj politici zasniva se na principima vjerodostoj-nosti, otvorenosti, jasnoće, pravovremenosti, dosljednosti i razumljivosti. Komunikacija je usmjerena na informisanje javnosti, tržišnih učesnika i drugih zainteresovanih strana, uz zaštitu povjerljivih i tržišno osjetlji-vih informacija.

Centralna banka objavljuje informacije o:

- mandatu, okviru i institucionalnom uređenju makropruden-cijalne politike;
- osnovnim i posrednim ciljevima makroprudencijalne politike;
- procesu identifikacije i procjene sistemskih rizika i donošenja odluka;
- procjeni sistemskih rizika, glavnim izvorima ranjivosti i njihovom mo-gućem uticaju na finansijski sistem i realnu ekonomiju;
- donijetim makroprudencijalnim mjerama, njihovom pravnom osno-vu, cilju, obuhvatu, kalibraciji, načinu i početku primjene i očekivanim efektima, u mjeri u kojoj je to primjereno.

Procjene finansijske stabilnosti i sistemskih rizika objavljuju se kroz od-govarajuće publikacije i druge komunikacione kanale Centralne banke. One mogu obuhvatiti analizu postojećih i potencijalnih rizika, izvora ra-njivosti finansijskog sistema, mogućih šokova, kanala njihove transmisije i procjenu njihovog uticaja na finansijsku stabilnost.

Objavljivanje odluke o uvođenju ili izmjeni makroprudencijalne mjere, kada je primjenjivo, prati obrazloženje identifikovanog rizika, razloga za izbor instrumenta, njegove povezanosti sa relevantnim posrednim ciljem, obuhvata i načina primjene mjere, očekivanih efekata i perioda predviđenog za prilagođavanje subjekata na koje se mjera odnosi.

Centralna banka, kada je to relevantno, objavljuje i informacije o razlo-zima za pooštravanje, ublažavanje, zadržavanje ili ukidanje postojećih makroprudencijalnih mjera, kao i rezultate periodične procjene njihove djelotvornosti.

Centralna banka obezbjeđuje pravovremeno informisanje o donijetim mjerama i, u skladu sa prirodom, hitnošću i karakterom konkretne mjere, omogućava relevantnim učesnicima primjeren period za prilagođavanje novim zahtjevima.

Obim, sadržaj, vrijeme i način komunikacije prilagođavaju se značaju identifikovanih rizika, prirodi konkretne mjere i potrebama različitih ciljnih grupa. Centralna banka može ograničiti ili odložiti objavljivanje poje-dinih informacija kada bi njihovo objavljivanje moglo ugroziti finansijsku stabilnost, umanjiti djelotvornost mjere, izazvati neprimjerene tržišne reakcije ili dovesti do otkrivanja povjerljivih informacija.

Efikasna komunikacija makroprudencijalne politike doprinosi boljem razumijevanju sistemskih rizika, usmjerava očekivanja i ponašanja tržiš-nih učesnika, unapređenju tržišne discipline i jačanju transparentnosti Centralne banke u sprovođenju makroprudencijalne politike.